

Átadták a SZOT idei művészeti díjait

Kedden a Szakszervezetek Országos Tanácsának székházában — a május 1-i ünnepségek hagyományos eseményeként — átnyújtották a SZOT 1968. évében adományozott díjait azoknak a művészeknek, akik kiváló alkotásaikkal, a munkások körében vágzott kulturális felvilágosító tevékenységükkel a legeredményesebben segítették a szocialista nevelési célok megvalósítását.

A SZOT 1968. évi művé-

szeti díjait megkapták: *Urban Ernő* Kossuth-díjas író, *Czine Mihály* kritikus, irodalomtörténész, *Horváth Teri* színművész, a Thália Színház tagja, *Némethy Ferenc* színművész, a Miskolci Nemzeti Színház tagja, *Kovács András* filmrendező, *Kiss István* szobrászművész (többek között szegedi Lenin-szobraért), *Xantus Gyula* festőművész, *Pauló Lajos*, a Magyar Rádió és Televízió rendezője.

Elutazott a csehszlovák küldöttség

A hazánkba látogatott csehszlovák mezőgazdasági küldöttség kedden elutazott Budapestről. Tibor Bogdanovszky, a küldöttség vezetője az elutazás előtt megállapította: Előszörban az érdekeltek bennünket, hogyan működnek Magyarországon a tsz-ek érdekvédelmi szervei, nálunk ugyanis ilyen szervezet még nem létezik,

A földgáz és a szegedi mezőgazdaság

Most már itt az ideje annak is, hogy a szegedi medence földgázkincsének mezőgazdasági hasznosításáról beszéljünk. Teremtünk meg mihamarabb a feltörő kőolaj kísérő gázok komplex mezőgazdasági hasznosításának feltételeit. Ma még naponta „mindössze” 160 ezer köbméter értékes gáz lobog el künn a földeken a semmibe. Amolyan természetes velejárója ez a munkának, azonban a jövőben nem mondhatunk le erről a kőolajipari hulladékszámba menő gázvagyonról sem.

Első lépésként

A Szeged környéki tsz-ek eddig gondolni sem igen mertek arra, hogy a mezőgazdasági termelésbe is bekapcsolják a földgázt. Sokkal inkább még arra hajlanak ma is, hogy számukra a termálvízkincsek kihasználása volna előnyösebb, mert a kutak fúrás költségét leszámítva 50–60 évig ingyen kapnák a hőenergiát. A földgázért pedig olyan sokat kell fizetni, hogy emiatt alig, vagy egyáltalán nincs garancia pillanatnyilag a gazdaságos termelésre. Másrészt az is igaz, hogy egy-egy tsz jelenlegi gazdasági alapjait tekintve önmagában képtelen arra, hogy 30–40 millió forintot beruházásba fogjon. E tekintetben lehetőség mutatkozik az összefogásra. Önálló tsz-közi vállalkozást kellene alapítani, s amolyan

részvényes alapon érdekeltté válhatnának az ügyben a szegedi szénhidrogén-medence összes mezőgazdasági nagyüzemei. Közös vállalat alapításával egyszerűen meg lehetne osztani a beruházással járó terheket, s az építkezések hamar megkezdődhetnének.

Még mindig itt áll azonban az eldöntetlen kérdés: melyik az előnyösebb, a termálvíz, vagy a földgáz? A józan logika mindenképpen a gáz mellett szól. Ésszerűtlen volna egymással párhuzamosan két nagy energiaforrást is feltárni akkor, amikor még az egyik sincs kellően kihasználva. Nem is beszélve arról, hogy a hőforrások szaporítása a szakemberek bizonyítása alapján idővel a kőolajkincsek kiaknázásának gazdaságosságát is rontaná. Tehát sokkal célzerűbb a termál hőenergiát későbbi időkre tartalékolni. Csupán az újszegedi körzetben lenne érdemes mezőgazdasági célokra is a hőforrások bizonyon mértékű szaporítása.

Első lépésként szükséges volna, hogy az Országos Kőolaj- és Gázipari Tröszt a tsz-ek számára is elfogadható területi fogyasztói árat állapítson meg. Olyasféle megoldásra gondolunk, amilyeneket már a zalai olajmezőkön is hosszabb ideje alkalmaznak a mezőgazdaság javára. Alapos gazdaságossági számítások szerint mintegy 50–60 százalékkal kellene csökkenteni a kísérő gázok jelenlegi fogyasztói árát. Így reális közelségbe kerülne egy olyan zöldseghajtató kombinát felépítése, melyben a kiegészítő tevékenység révén a gázfelhasználás nyári hasznosítása is megoldható volna. A szegedi igény tökéletesen egybevág a népgazdaság érdekeivel is. A KGST ide vonatkozó adatai igazolják, hogy az üvegházi növénytermesztésben éppen a magyar mezőgazdaság maradt le a legnagyobb mértékben. Amíg a magyar mezőgazdaság napjainkban mindössze 600 ezer négyzetméternyi üvegházi felülettel rendelkezik, addig az NDK-ban már több mint 6 millió, Romániában 4 millió négyzetméter üvegházi területtel rendelkezik. A Bolgár Népköztársaság élen

jár ebben, jöllehet viszonylag a legszegényebb természetes eredetű hőenergiában.

Lehetőségek

Igen sok kedvező körülmény arra mutat, hogy a szegedi medence a földgáz mezőgazdasági hasznosítására országosan kiemelkedő bázisa lehet. Néhányat a kínákozó lehetőségekből: egy-csapásra megoldhatnák a makói hagyma szárítási, hőkezelési gondjait. Nyáron a szálás és szemes takarmányok szárításában rejlenek beláthatatlan lehetőségek. Itt van továbbá a szegedi táj gyümölcsstermesztése, melynek növekvő értékesítési gondjai vannak. Ma még nincs mód különféle aszaltványok nagy tömegű gyártására, emiatt állandóan számolni kell a kiszolgáltatottsággal a nemzetközi piacon.

A gáz mezőgazdasági hasznosítása révén később lehetőség nyílhat tsz-közi vállalkozás keretében például barack, alma, körte és másféle pulpok gyártására is. Érdemes megemlíteni, hogy Európa számos országában rég nem ismeretlen a csemegegyűző üvegházi termesztése sem. Legalább olyan kifizetődő, mint történetesen a zöldség, vagy a paradicsom. Szó sincs olyasmiről, hogy mindezeket egyszerűen valamiféle varázsvessző segítségével megvalósíthatjuk. A tényekkel viszont számolnunk kell.

Összefogással

A gázfáklák zúgva-morogva lobognak a szegedi háztárban. Közben a termelőszövetkezeti istállóknak olykor azért alacsonyok az állatok hizási, tejtermelési, szaporulati teljesítményei, mert a jóság a saját testének hőenergiájával, takarmánnyal fűt. A több, olcsóbb és jobb minőségű árukat folyó világáramlást versenyben ezt sem nézhetjük ölbe tett kézzel. Szükség van az ipar és a mezőgazdaság hatékony összefogására. Hiszen az OKGT-nek is anyagi érdeke az, hogy a szegedi üzemek után mihamarabb a táj mezőgazdasága is belépjen a földgáz nagyfogyasztóinak sorába. Ezért nem tagadhatja meg az anyagi áldozatok sem.

Csepi József

Válaszol az illetékes

Értesítik, ha ismét kapnak

Az április 20-án megjelent Olvasóink írák rovatban adtuk közre Pető Sándor levelet arról, hogy a Bajcsy-Zsilinszky utcai bútorüzletben nem tudta megvásárolni a kiszemelt Tulipán nevű garnitúrát, mert előbb nem volt ára, utóbb pedig már eladták. Fekete Sándor, a Csongrád megyei Vegyes Iparcikk Kiskereskedelmi Vállalat

igazgatója válaszában azt írta, hogy az árváltozások miatt az eset valóban előfordulhatott, olvasóink jól tette volna, ha előjegyzésbe véteti a bútort a nevére. Majd így folytatja: „Sajnáljuk a félreértést és azzal szeretnénk helyrehozni, hogy mikor ismét érkezik Tulipán garnitúra, az áruvezető értesíti Pető Sándort.”

Ötször tették tönkre

A Dél-alföldi Gázgyártó és Szolgáltató Vállalat igazgatója, Szekeres István, Hegyes Ferenc Párizsi körút 45. szám alatt lakó olvasóink levélére reagál, akinek április 12-én megjelent panasa arról szólt, hogy az ott húzódtávvezeték javítása sok bosszúságot okoz a háztömb lakóinak. A DEGAZ igazga-

tója szerint az elmúlt hét hónapban háromszor jártak ott a szerelők, s fél 8-nál hamarabb sosem kezdtek munkához. A kiadott árkat azért nem töltötték vissza, mert a vezeték megfigyelés alatt tartották. Bár kerítést vontak köré ötször is, azt ismeretlen személyek mindig tönkretették.

SZERDA.
1968. MÁJUS 1.

DEL-MAGYARORSZAG

5

A közegészségügy helyzete a II. kerületben

A szegedi II. kerületi tanács tegnapi ülésén Pásztor Albert tanácsstag elnökletével először a végrehajtó bizottság elnökének a legutóbbi tanácsülés óta tett intézkedéseiről szóló jelentést tárgyalták meg. Igloi Ferenc tanácsstag hozzászólásában sürgette a nyíltszelvényű árkok mielőbbi tisztíttatását.

Az előterjesztések közül a tanács elsőként a kerület közegészségügyi és járványügyi helyzetéről készült beszámolót tárgyalta meg, melyet dr. Várkonyi László, az egészségügyi és szociálpolitikai állandó bizottság elnöke nyújtott be. Az állandó bizottság megállapítása szerint az utóbbi években a kerületben sokat javult a közegészségügyi helyzet, különösen az ipari üzemek ilyen irányú fejlesztése révén. Népszerűekké váltak az egészségügyi felvilágosító előadások, tavaly 371 előadáson 11 ezer 400-an vettek részt a lakosság tagjai közül. Az állandó bizottság megállapította: az elszállítatlan szemét nagy mennyi-

sége miatt több helyen az egészségre káros állapotok vannak a határozati javaslatot terjesztett elő a tanács vb és az illetékes szakigazgatási szervek által teendő sürgős intézkedésekre. A vitában Solymosi Lajos, Nagy László, Szabó Mihály és Goldea György tanácsstagok szóltak fel, majd válaszában a tanács a jelentést és a határozati javaslatot elfogadta.

Második napirendként Tolódi István, a II. kerület oktatási intézményeinek vezető igazgatójának az általános iskolákban a szocialista hazafiságra és az internacionalista szemléletre való nevelés helyzetéről előterjesztett beszámolóját tárgyalta meg a tanács. Felszólaltak: Solymosi Lajos, Daróczy Istvánné, Sztanics Béla, Radics Sándor, Nagy József, Jámor Jánosné, Nagy László, Csányi János tanácsstagok, Árokszállási Dezső, a Szilléri sugáruiti, Pálfi Károly, a Zalka Máté általános iskolák igazgatói, Soós Károlyné petőfitelepi óvónő és dr. Kerepesi József, a kerü-

leti tanács vb-titkára. A téma sokoldalú megvitatása után a beszámolót a tanács elfogadta.

Ezután dr. Kerepesi József, dr. Török Miklós a tanács pénzügyi osztályvezetője előterjesztéseire, Igloi Ferenc, Nagy József, Egri Istvánné, Jámor Jánosné, Hajnal László és Góbor Ferencné közérdekű bejelentéseire került sor. Pantya József, a végrehajtó bizottság elnöke és Nemes József építési-közlekedési csoportvezető válasza után a tanácsülés befejezte munkáját.

Zenei naptár

Koncert — tanulsággal

Antal Imre közreműködése ígért — a Szegedi Bartók Béla Zenekar produkciója jelentett eseményt a filharmonia hétfő esti bérleti koncertjén a színházban. Erdélyi Miklós állt a karmesteri dobogón, s zenekarának önálló műsorán Járdányi Pál *Vivente e moriente* című kompozíciója és *Brahms II. (D-dúr) szimfóniája* szerepelt.

Járdányi Pál a század jelentős hazai komponistája volt, de életművének igazi, az előadások erejével mérhető megbecsülését mégis mintha mostohábban kezelték volna. A *Vivente e moriente* utolsó műveinek egyike, mint címélőli kiderül: az élet és elmúlás szembeállításával nosztalgikus, fájó emléket idéz — édesanyjáról. Erdélyi Miklós ezt a keserű mementót vezette végig a mű előadásán, s az elégitikus alaptonushoz meleg színeket kapott a zenekartól. *Kitűnően sikerült a Brahms-szimfónia bemutatása is*, a dirigens belőle a beethoveni örökséget hangsúlyozta.

Antal Imre Schumann a-moll zongoraversenyének

szólóját játszotta. Őt nemcsak a televízió „Halló fiúk” műsorából ismerjük — reklamszenves, ügyes riporterként; sokkal korábban találkoztunk vele a koncertpódiumon. A tehetséges vásárhelyi fiú a szegedi konzervatóriumban kezdte zenei pályáját, s később is többször visszalátogatott — szóloistjeire mindig megtelt a szakiskola hangversenyterme. Az utóbbi időben keveset láttuk zongora mellett, annál gyakrabban képernyőn, s az idejével bizony cudarul sáfarkodott. A hétfő esti koncertjének — bizonyára nem első — tanulsága: elsősorban önmaga számára: a tehetség ezen a fokon már kevés, választania kell. Fizikailag is fárasztó egy Schumann-zongoraverseny, erre alaposabb felkészülés szükséges. Ha tölem kérdeznék, habozás nélkül a hangversenypódiumot javasolnám. Hiszen annyi színvonal, szép elemet találai játékában, s zongorázásának mechanizmusát, billentéstechnikáját tanítani lehetne...

N. I.

Népballadák estje

Méltatlanul kevés néző — jó, ha „ötödház” — előtt mutatta be népballadákban összeállított műsorát a Szegedi Orvostudományi Egyetem Irodalmi Színpada és a Szegedi Tanárképző Főiskola énekkara hétfőn este a Kamaraszínházban. Az irodalmi és zenei különlegességnek számító esten az ismert és kevésbé ismert népballadák társaságában Bartók- és Kodály-feldolgozások hangzottak el. Mondjuk meg őszintén: ez utóbbiak jóval magasabb művészi szinten. A Kardos Pál vezényelte főiskolai népzenei együttes — a maga műfajában — több klasszissal felülmúlta az orvosegyetemi versmondókat,

akik közül többen úgy szavalnak, mintha e tevékenységük a közelgő év végi vizsgák kényszerű kiegészítése lenne: *leekét* mondtak, nem nagy beleérző képességet és stílusérzéklet kívánó balladát. Az egyéni szereplők közül így csak a Kodály-feldolgozásokat éneklő Veszély Gabriellát említhetjük meg; őt viszont feltétlenül dicsérni kell, hiszen olyan áttelt és olyan példaszzerűen kidolgozott énekszámokat mint az övéi, „reprezentatívabban” esteken is ritkán hallhatunk. A ballada-estet dr. Bajnóczi István rendezte és állította össze.

A. L.

A járás tsz-eiben:

Több mint 732 millió a közös vagyon

Tegnap Szegeden ülésezett a szegedi járási tanács. Elsőnapirendként meghallgatták a tanácsstagok *Gergelyi Tamás*nak, a gyárláti tanács vb. elnökének beszámolóját a közös fejlődéséről, jelenlegi problémáiról. Ezután a járás termelőszövetkezeteinek és termelőszövetkezeti csoportjainak 1967. évi zárószámáról, valamint gazdasági helyzetéről kaptak alapos tájékoztatást a résztvevők, amit kiegészített egy 5 tagú ideiglenes bizottság beszámolója a mérleghiányos közös gazdaságok helyzetéről megerősödésének lehetőségeiről.

A szegedi járás az ország egyik legnagyobb járása. A termelőszövetkezetek 129 ezer 127 holdon gazdálkodnak, a talaj összetétele igen változó, a futóhomoktól kezdve megtalálható minden talajtípus. Meghatározó azonban hogy az *összterületnek csaknem kétharmada homok*. Így aztán a termelőszövetkezetek több mint felénél a föld átlagos aranykorona értéke 6 aranykorona alatt van. A Szegedhez közel eső gazdaságok termelésére pozitívan hat a nagy felvevő piac és a könnyebb és olcsóbb szállítás. A távolabbi szövetkezetekben ez megnehezíti, illetve költségesebbé teszi a termelést.

Tavaly tovább erősödtek a mezőgazdasági üzemek növelték a közös vagyonyukat, a termelési és pénzügyi eredményeket. A közös gazdasá-

gok differenciáltsága tovább növekedett, a jó és közepes tsz-ek, valamint a gyengébb szövetkezetek is, ahol az árkiegészítést jobban kihasználták, gazdaságilag stabilabbá váltak. A közös vagyon meghaladja a 732 millió forintot, ami egyben 13 százalékkal több, a tiszta vagyon nagyobb 469 milliónál, ami 14,1 százalékkal több, mint a korábbi esztendőben. A fel nem osztható szövetkezeti alap gyarapodott, egy év alatt mintegy 26 millió forinttal. Sokat jelentett az ültetvények termőre fordulása és a különböző beruházások.

A gyenge gazdaságok és árkiegészítési szövetkezetek jelentős összegeket kapnak évről-évre. Az elmúlt három évben az árkiegészítés első sorban a személyes jövedelem növekedésében realizálódott. Ez egyben azt is jelentette, hogy minden egy forint jövedelemből 56 fillért az állam adott dotációként. Az árkiegészítésben részesült szövetkezetek közül 13 erősödött meg.

A tanácsülésen felszólalt Nagy Sándor (Balástya), *Kálmán János*, (Tsz-szövet-ség), dr. Bereczki János, (Szeged, járási tanács), *Csapenszki István* (Szeged, járási pártbizottság). A tanács olyan határozati javaslatokat fogadott el, amelyeknek a megvalósításával elkerülhetők lesznek a mérleghiányok, de legalábbis minimalisra csökkennek.